
Plats och tid Teams kl. 13:00-17:00

Plats och tid för justering 2021-03-30

Protokollet omfattar §§1-8

Utses att justera Maj Ardesjö

Underskrifter

Sekreterare .....
Hanna Wickström

Ordförande .....
Mats Dahlberg

Justerande .....
Maj Ardesjö

Anslag/bevis Protokollet är justerat och anslaget på
kommunens digitala anslagstavla.

Datum för publicering

Datum för avpublicering

**Förvaringsplats för
Protokollet** Diarium

Falu kommun
Landsbygdsrådet

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum
2021-03-25

Innehållsförteckning

- § 1 Ordförande öppnar mötet
- § 2 BID Svärdsjö- Smart service i smarta byar
- § 3 Servicelyftet- smart teknik, obemannade butiker och digital lanthandel
- § 4 Uppdatering av projektet Landsbyggare Falun
- § 5 MOS Ansökningar om projektmedel ur Stiftelsen för fritidens främjande i Falu kommun 2021
- § 6 MOS Remissvar Landsbygdsrådet, planprogram för äldres boende och boendeplan för vård-och omsorgsboende.
- § 7 Övriga frågor
- § 8 Ordföranden avslutar mötet

§ 1   Ordförande öppnar mötet**Beslut**

- Val av justerare

Maj Ardesjö

-Presentationsrunda

-Föregående protokoll

§ 2   **BID Svärdsjö- Smart service i smarta byar**

Sammanfattning

BID är en strukturerad samverkan mellan offentliga, ideella och privata aktörer. Nyckelordet för denna modell är *samverkan*. Modellen kommer ursprungligen från USA och Kanada men Svenska Stads kärnor tog hem den till Sverige och översatte den till svenska förhållanden, lagar och traditioner.

Tidigare så har BID-modellen prövats runt om i Sverige men det har främst skett i större orter eller inne i städerna. Region Dalarna medfinansierade av Falu, Ludvika och Mora kommuner sökte ett pilotprojekt via tillväxtverket för att testa BID-modellen på mindre orter på landsbygden. Orterna som medverkar i projektet är Svärdsjö i Falun, Grängesberg i Ludvika och Sollerön i Mora. Alla orterna har olika förutsättningar och är olika stora för att sätta BID modellen på prov om den även passar mindre orter på landsbygden inte bara inne i städerna.

Projektet startade i mars förra året och inleddes med en platsvandring i Svärdsjö där coacherna från Svenska stads kärnor var med för att ge nya perspektiv på orten. Direkt så anmärkte coacherna på den slitna busskuren i Svärdsjö centrum. Kort tid där efter målades busskuren om av Hedmans buss i Svärdsjö i samarbete med kollektivtrafiknämnden på Region Dalarna. Detta var ett bra exempel på hur samverkan i ett BID-projekt är tänkt att fungera.

BID-modellen är uppdelad i sju olika steg där Svärdsjö just nu befinner sig i steg fem. I steg fem så ska det tas fram en affärsplan utifrån den nulägesanalys som tagits fram av BID-området i tidigare steg. Affärsplanen ska vara ett dokument som är precist och som ska användas till att hjälpa till att sätta upp mål, visioner och partnerskap inför framtiden i Svärdsjö. Till hjälp med affärsplanen har Stefan som BID-manager styrgruppen för projekten och tre olika fokusgrupper.

Fokusgrupperna bildades initialt i projektet efter platsvandringen och i dagsläget är det ca 30 involverade ideellt i dessa grupper. Grupperna har även representanter från Falu kommun med sig. Grupperna bestod till en början av platsvarumärket, platsen, utbud, tillgänglighet och rent tryggt och säkert. Nu har grupperna platsen och platsvarumärket slagits ihop till en fokusgrupp samt tillgänglighet och rent tryggt och säkert som också bildat en större fokusgrupp tillsammans.

Utmaningar som projektet har brottats med var givetvis att det påbörjades i en världsomspännande pandemi vilket har försvårat vissa arbetsmoment då BID-modellen mycket handlar om möten mellan olika intressenter och vad dessa intressenter kan göra tillsammans för bygden. Pandemin gjorde även att BID-manager utbildningen blev kraftigt försenad och den hölls digitalt för två veckor sedan. Lärdomar från projektet hitintills är att det är viktigt att lägga mycket tid på förarbetet för det tjänar man in senare i projektet då det kan vara svårt att nå nya intressenter i ett senare skede. Det är även viktigt att komma igång med styrgruppen tidigt.

Stefan tror att det finns mycket matnyttigt som det går att applicera på byar runt om i Falun t.ex. som att göra en platsvandring och föröka se på sin bygd med nya ögon tillsammans med kommunen. Men projektet är tungt administrativt så Stefan tror inte att det går att genomföra som en helhetslösning på ideell basis.

Framtiden för BID-Svärdsjö är att arbeta på med affärsplanen och koka ned den ytterligare till ett riktigt skarpt dokument. Projektet ska också börja med case i fokusgrupperna vilket är lågt hängande frukter som fokusgrupperna kan genomföra redan nu utan så mycket förarbete, precis som med busskuren. Projektet avslutat i september i år.

**§ 3   Servicelyftet- smart teknik, obemannade
butiker och digital lanthandel****Sammanfattning**

Projekt Servicelyftet syftar till att utveckla metoder och konkreta planer, delvis med hjälp av ny teknik, för att behålla men också utveckla den lokala servicen på landsbygden. Projektet Servicelyftet genomförs i samverkan mellan regionerna Kalmar, Östergötland, Örebro län, Västmanland, Jämtland och Gävleborg. Aktörer i dessa regioner är Coompanion, regionförbund, kommuner och lanthandlare.

Målsättningen är att i varje Servicelyft-län kartlägga och utreda vilka lanthandlare som kan komma att bli aktuella för att delta i projektet och få dem inspirerade till att delta. Vi samverkar med lokal- och regional nivå och arbetar i samklang med de lokala/regionala serviceplaner som finns.

Med hjälp av digital teknik ska projektet stimulera nyetableringar där butiker tvingats lägga ned på grund av lönsamhetsproblem alternativt nystart av butik där behov identifieras. Samtliga butiker ges möjligheten att utforma en individuell projektplan i vilken det skall framgå hur just deras verksamhet skulle kunna effektiviseras med digital teknik. Projektplanen är en del i ett beslutsunderlag för nästa steg.

Syfte, mål och resultat för projektet Servicelyftet:

Samverkansprojektet syftar till att utveckla metoder, skapa konkreta planer och till viss del testa lösningar med ny teknik. Målet är att projektet ska bidra till att grundläggande kommersiell service på landsbygden kan behållas men också till viss del utvecklas, främst avseende livsmedels- och drivmedelsförsörjning.

Det har funnits fem inriktningar i projektet: digital lanthandel, transporter, öppen öppen wi-fi, elbilsinfrastruktur och "lanthandlarnas matkasse". Projektet har haft Ewa Engdahl som samordnande projektledare och i varje län har det funnits en projektledare på 40-50% som också har jobbat med frågorna i det egna länet. Denna typ av samverkan har lett till en god kunskapsinhämtning och kunskapsspridning av projektet då alla län och platser har olika förutsättningar som lämpar sig för olika lösningar.

Arbetsätten projektet använder sig av är: identifiera, uppmuntra, bidra med tid, idéer och möjliga lösningar, söka finansiering och hjälpa att genomföra. Det har också tagits fram Youtube-filmer med olika ämnen, exempelvis inspiration från en semiöppen lanthandel på södra Öland i Möckelby. Projektet har också tagit fram en sammanställning av olika kassasystem med möjlighet för digital inloggning till obemannade butiker för att förenkla för handlare som funderar på att öppna en obemannad butik. Det finns också exempel på hela koncept som det går att köpa in med en färdig container med inventarier och kassasystem från AutoMat i Linköping. Olika handlare väljer lika lösningar och det finns också exempel där bygden går ihop kooperativt i SVB-bolag och öppnar butiker.

En annan viktigt infrastrukturfråga för landsbygden är möjligheten att ladda elbilar vid exempelvis besöksmål, rekreationsstråk eller butiker. Servicelyftet jobbar nationellt med lobbying att det ska gå att finansiera en laddstation med stöd för att företag som investerar i laddstationer för elbilar realistiskt sett ska kunna klara driften av en laddstation med fler laddställen. Projektet har identifierat dessa punkter som hinder som finns idag för att nå framgång i elbilsinfrastrukturen på landsbygden: lagstiftning, regelverk & skatter, ledningsnätets infrastruktur och kapacitet, avsaknad av politiska målsättningar och avsaknaden av resurser för information & rådgivning.

Ewa lämnar presentationsmaterialet till landsbygdsutvecklaren för rådets medlemmar att ta del av.

§ 4 Uppdatering av projektet Landsbyggare Falun

Sammanfattning

Martina Nilsson presenterar sig själv som vikarie för projektet Landsbyggare Falun för landsbygdsrådet. Hon är uppväxt i Linghed, och har läst landsbygdsutveckling i Uppsala.

I projektet så har det filmats tre entreprenörer på landsbygden till hemsidan landsbyggare.se. Det är Vera Hellström på Veras bageri och catering, Johan och Helena Tysk på Tyskgården och Fredric Ericsson och Erika Ängsås på Toppfysik och Moisen. Filmerna är snart klara och Faluns sida på landsbyggare.se med dessa tre filmer beräknas lanseras i slutet av april. Ytterligare fem ska filmas i vår/sommar. Landsbygdsrådets medlemmar uppmuntras att höra av sig med tips på entreprenörer.

- Projektet jobbar parallellt med att uppdatera webben, falun.se/landsbygd, där vissa delar i projektet ska upp. Bl.a. en boendekät som framförallt vänder sig till de fastighetsägare som har en fastighet där ingen är folkbokförd. Vykort skickas ut till dessa i april för att väcka intresset för boende på landsbygden samt med en uppmaning om att fylla i boendekäten på hemsidan. Kontakt med mäklare är påbörjade för ev. samarbete.

- Den första workshopen i projektet genomfördes igår, den 24/3, i Vika, digitalt. 11 st deltog. Det var en del teknikstrul, men Martina tror att de lyckades pricka rätt vad gäller innehåll i workshopen. Fokus ligger på platsidentitet och resultatet ska ligga till grund för marknadsföringsmaterial för kommunen och den lokala utvecklingsplanen. Ytterligare två workshops ska ge innehåll till utvecklingsplanerna under sommar och hösten.

- Inventeringen av lediga lokaler och ledig mark för näringsverksamhet på landsbygden är påbörjad. Det ska bli tydligt vilka möjligheter som finns. Projektet tar sedan hjälp av personer i kommundelarna med lokalkännedom för att se vilka fastigheter/lokaler som är lediga och lämpliga.

- Filmerna ska finnas länkade på något sätt på falun.se, samt att projektet kommer använda Falu kommuns och Näringslivskontorets sociala medier. Landsbyggarna själva ska också sprida materialet, samt dra nytta av trafiken som kommer till landsbyggare.se. Vi bestämmer att alla som har intresse i detta, dvs. medlemmarna i Landsbygdsrådet ska hjälpa till att sprida filmerna i sociala medier, samt inventera sina mediakontakter, i april när hemsidan är på plats.

- En nationell träff med alla som är anslutna till landsbyggare.se sker den 26/3. Ett möte har hållits med Pajala och Övertårneå kommun som har kampanjen Hej hemby!. Vykorten och boendekäten är i stort sett kopierade från Örnsköldsviks kommun, och Hanne har tidigare haft kontakt med Falkenberg-projektet (Lev din dröm Falkenberg).

§ 5 MOS Ansökningar om projektmedel ur Stiftelsen för fritidens främjande i Falu kommun 2021 (KS0074/21)

Beslut

Landsbygdsrådet rekommenderar kommunstyrelsens utvecklingsutskott att besluta:

Vintjärns intresseförenings ansökan om 52 800kr beviljas.

Sundborns GoIF ansökan om 359 605kr beviljas.

Carl och Karin Larssons släktförenings ansökan om 23 000kr beviljas.

Kråkan kultur och teaters ansökan om 87 000kr beviljas.

Sundborn sockenråds ansökan om 507 500kr återremitteras av Landsbygdsrådet och landsbygdsutvecklaren ombedes ta kontakt med ansvarig projektledare för att ta in övriga uppgifter gällande markupplåtelse och bygglov för aktuell plats av cykeltvätten.

EDE films ansökan om 40 000kr avslås. Landsbygdsrådet anser att Stiftelsens stadgar inte uppfylls då det inte framgår på ett tydligt sätt hur projektet ska leda till fritidsfrämjande aktiviteter för ungdomar på *Faluns* landsbygd.

Sammanfattning

Se underlag för sammanställning Stiftelsen för fritidens främjande 2021-03-23.

Beslutsunderlag

- Ansökan Stiftelsen fritidens främjande Vintjärns intresseförening 2021,2021-03-19
- Ansökan Stiftelsen för fritidens främjande Carl och Karin Larssons släktförening 2021, 2021-03-19
- Ansökan Stiftelsen för fritidens främjande Sundborns sockenråd uppdaterad ansökan,2021-03-19
- Ansökan Stiftelsen för fritidens främjande Kråkan kultur och teater, 2021-03-19
- MOS Ansökan Stiftelse fritidens främjande Sundborns GoIF 2021, 2021-03-19
- MOS Ansökning Stiftelsen för fritidens främjande EDE Film 2021, 2021-03-19

**§ 6   MOS Remissvar Landsbygdsrådet,
                  planprogram för äldres boende och
                  boendeplan för vård-och omsorgsboende.
                  (KS0217/21)****Beslut**

Landsbygdsrådet skickar in detta protokoll som remissvar för boendeplanen och ordföranden ska försöka att få vård-och omsorgsförvaltningen att förlänga remisstiden för intresseföreningarna.

Sammanfattning

Landsbygdsrådets remissvar från mötet 2021-03-25:

Remisstiden har varit för kort för att intresseföreningarna och kommunbygderådet ska ha haft en möjlighet att med ideell tid ge ett remissvar till boendeplanen och förankra remissvaret lokalt. Remisstiden har varit längre för andra föreningar som exempelvis PRO, men intresseföreningarna och kommunbygderådet glömdes bort som en remissinstans tillsammans med Landsbygdsrådet anser Britt Källström med replik från fler andra ledamöter som ger medhåll till Britts inlägg.

Representanterna från kommunbygderådet och fler andra ledamöter anser att remisstiden bör förlängs för intresseföreningarna och kommunbygderådet till den 1 maj då deras synpunkter är viktiga för att få med det lokala perspektivet från boende på landsbygden i boendeplanen! Om det inte finns möjlighet till att förlänga remisstiden för boendeplanen så är ledamöternas önskan att kommunbygderådet och intresseföreningarna bjuds in till fortsatt dialog angående boendeplanen.

Frågan om äldres boende är mycket viktig för landsbygdens utveckling då många äldre äger sina hus för länge så att en generationsväxling inte kan äga rum på landsbygden. Om det ska finnas kvar en rimlig servicenivå på landsbygden framöver i Falu kommun så behöver det flytta in mer unga familjer och barnfamiljer för att öka underlaget för service. Frågan om äldres boende och tillgängligheten till olika boendeformer för äldre på landsbygden blir en knäckfråga för att få igång generationsväxlingen och flyttkedjor. Många äldre väljer att inte sälja sina hus för att de vill bo kvar på sin hemort. Det finns många idag som vill flytta till Faluns landsbygd men det är svårt då det råder en bostadsbrist, de hus som kommer ut till försäljning säljs mycket snabbt och trenden pekar uppåt för ett ökat intresse för att bo på landsbygden anser Agneta Ängsås med replik från fler ledamöter som ger sitt medhåll.

Boendeplanen måste också spela tillsammans med kommunens övriga dokument så som landsbygdsprogrammet och serviceplanen men även med projekt som bedrivs i kommunen som syftar till att öka inflyttningen till Faluns landsbygd, exempel projektet Landsbyggare Falun. För att möjliggöra en ökad inflyttning till landsbygden behöver det frigöras bostäder och hela Falu kommun bör täckas av olika typer av boendelösningar för äldre anser Michael Koij som får medhåll från fler ledamöter från bland annat kommunbygderådet.

Det kom in fler inlägg från olika ledamöter som anser att boendeplanen är bra men att det finns vissa förbättringspunkter. Marc Meijer (ersättare från kommunbygderådet) anser att det finns förbättringspunkter gällande att planen inte tycks tillämpa försiktighetsprincipen.

Citat planprogram s.10:

Med utgångspunkten att 11% av ökningen i gruppen 80 år och äldre har behov av vård- och

omsorgsboende inkl. en hälsoförbättring om 20% per år, innebär detta ett behov av en

utökning av antalet platser vid Vård- och omsorgsboende. Ökningen skulle i praktiken

innebära behov av ytterligare 157 platser t.om. År 2030.

11% behov är det lägsta på de senaste 10 åren och 20% är kanske under pågående pandemin inte realiserbart. Dessa procentsatser leder fram till ett behov av 157 framtida platser. 13% behov och 15% hälsoförbättring leder dock till 197 platser, vilket är ett fullt möjligt utfall. Då behövs det 40 platser fler än vad planen tar höjd för. Marc anser att det är bättre att tillämpa försiktighetsprincipen och skapa flera platser utspridda i hela Falu kommun för att få en så bra täckning som möjligt av olika former av boendelösningar för äldre.

Maj Ardesjö framhöll att nedanstående principer och perspektiv bör beaktas i boendeplanen:

- Pargaranti
- Hälsoaspekter t.ex. möjlighet till vistelse i trädgård med odling
- Hemliknande miljö på boenden
- Möjlighet till att bygga kooperativa boenden
- Samordna äldreboenden och förskolor i större utsträckning

Beslutsunderlag

- Bilaga 1 Nivå 1 Planprogram äldres boende remissversion 2.
- Bilaga 2 Nivå 2 Boendeplan Vård och omsorgsboende remissversion
2021-03-22

§ 7 Övriga frågor

Sammanfattning

-PG informerar om att han har tagit kontakt med Svenska kyrkan i Svärdsjö/Enviken angående att köpa in ett värmeskåp för deras hjärtstartare så att den blir tillgänglig dygnet runt för allmänheten. PG har även kontaktat Svenska kyrkan på den nationella nivån för att föreslå att kyrkorna köper in värmeskåp till sina hjärtstartare för att tillgängliggöra dem för allmänheten dygnet runt i hela Sverige.

§ 8   Ordföranden avslutar mötet

- Nästa landsbygdsråd är den 28 april, 13.00-17.00. Kommunbygderådets politikerträff följer.

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Justerare: Maj Ardesjö

Sekreterare : Hanna Wickström

Ordförande: Mats Dahlberg